Stephanus Kilisesi: oldukça 1900'ler…

Sergimizin resimleri

Prima Center Berlin (PCB) ev sahiplerimiz tarafından hoş geldiniz. Bir kilisenin 120. yıl kutlaması sergisi kilisenin kendi mekânlarında gerçekleşmemeli miydi? Biz de öyle düşündük. Ancak Kilise Meclisi bizi istemedi. Bunun için herhangi bir yazılı gerekçe olmadı ve bizimle hiçbir görüşme yapılmadı, önerimize rağmen. Bu nedenle, gönüllü girişim Denkmal Stephanuskirche'nin sergisi şimdi PCB'de sığınak buldu. Bu nedenle ev sahiplerimize minnettarız.

Topluluk yöneticileri, Stephanuskirche üzerindeki merkezi konumlarını ve sahipleri olarak sürekli vurguluyorlar. En azından biz, yapıya verdikleri önemi sorguladık ve diplomasisini tuhaf bulduk. Bu konuları "Bir Schilda dokunuşu" başlığı altında ele alıyoruz.

↩

Odak noktası kilisemizin mimarisi, iç dekorasyonu ve resim programıdır. "Stephanuskirche: oldukça 1900'ler..." başlığı altında Stephanuskirche'nin mimari özelliklerini sergiliyoruz. İç dekorasyona ve resim programına yönelik detaylı açıklamalar: Kilise gemisindeki tasarımlar ve temsiller, bazen de yapı tarihiyle ilgili tarihsel arka planlar sunulmaktadır. Kendi sonuçlarınıza varabilirsiniz.

Stephanuskirche'de resmedilen zengin bitki dünyasının biraz oyunbaz bir şekilde ele alındığı görülmektedir. "Bitki motifleri" başlığı altında, Orta Doğu kültüründen bitkilerle ve özellikle Alman ağaçları, çiçekler ve otlarla karışan bitkiler gösterilmektedir. Anlamı ararken, burada aynı zamanda formların keşfi ve çözülmesinden duyulan keyif de iletilmektedir.

Yazarlar, bölümlerine açıkça damgalarını vurmuşlardır. Kültür bilimci Eberhard Elfert'in bizi kiliseyi "seyrederek" gezdirmesinden faydalandık. Diana Schaal'dan Soldiner Kiez e.V.'nin çalışmaları üzerine inşa edilen İnisiyatif Grubu'nu başlatmıştı ve Stephanuskirche'de turlar düzenlemişti. Haziran 2024'te diğer projelere yönelmiş olsa da, hala bizi danışmanlık yapmıştır. Kendisine önerileri için içtenlikle teşekkür ediyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz. Ayrıca, Soldiner Straße Mahalle Yönetimi Eylem Fonu ve Stephanus Kilise İnşaat Derneği'ne desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Sahte Gotik: Bir Para Sorunu mu?

1904 yılında inşa edilen Stephanuskirche, Ortaçağ'dan gelen inanç dolu Gotik tarzını anımsatıyor. Bu tarz Neogotik olarak adlandırılır. Teknik olarak, kilisenin Alman şehirlerinin altın çağında olduğu gibi havadar bir yapı tarzından pek bir şeyi yok. Bina, eski kiliseleri bir çerçeve gibi taşıyan ve aydınlık pencereler için yer yaratan taş destek yapıya sahip değil. Görünüşteki destek sütunları ve kirişler Stephanuskirche'de bir aldatmacadır. 22 metre yüksekliğindeki yüce kubbenin ağırlığı, dört sütun yerine delikli duvarlarla çevrili bir kare üzerinde yükselir. Taşıyıcı duvarlara havadar galerileri ve alçak yan gemileri yerleştirmek için ek duvarlar eklenmiştir. Üst katta yüksekte hissederken, alt katta biraz bastırılmış bir algıya sahipsiniz.

↩

Zarif olmayan bu yapı özellikle ucuzdu. Kurucu dönem kiliselerini başlatan Ev. Kilise İnşaat Derneği, Zoo'daki Kaiser-Wilhelm-Anı Kilisesi'nin (1891 - 1895) inşaatında büyük harcamalar yapmıştı. Ernst von Mirbach, Kaiserin Auguste Victoria için (Kilise Adaleti) Derneği yönlendiren kişi, "...şimdi ucuz kiliseler inşa edilmelidir." diye yazdı. Bu nedenle şimdi inşa edilen kiliseler için ayrılan araziler daha mütevazıydı. Stephanuskirche'de kule, kilise gemisi ve topluluk evi birbirine itilerek inşa edilmeliydi, böylece girişte kıvrımlı bir minyatür meydan oluştu. Doğuya bitişik bir bahçe bulunmaktadır, bu da başlangıçta Ev. Kilise İnşaat Derneği tarafından öngörülen kırsal bir manzaraya izin verir.

Sanat tarihçileri, kurucu dönem kiliselerinde, iç dekorasyona bina etmekten ziyade yatırım yapıldığını gözlemlediler. Stephanuskirche'de de, sunak, vaaz kürsüsü, vaftiz havuzu ve heykeller ve resimler için bağışçılar bulundu, yeni kilise bölgesinin oluştuğu cemaatten. Para aristokrasisi belirli bir özgürlük istedi, ancak bunun için bazen anlamlı süsler Ev. Kilise İnşaat Derneği veya devlete hiçbir şey maliyetine mal olmadı. Bazen imparatoriçe kendisi bağış yapardı. Ancak Stephanuskirche için yapmadı. Belki de kurucu cemaatin liberal olarak kabul edilmesini beğenmedi.

İç dekorasyon

İç dekorasyonun önemli **parçaları, sunak, vaftiz havuzu** ve **vaaz kürsüsüdür**.

Bu tasarımlar Adolf Bürckner'e aittir, aynı zamanda kilise binası için planları da yapmıştır. Hepsi beyaz kumtaşından yapılmış olup Gesundbrunnen mahallesinin varlıklı kadınları ve erkekleri tarafından bağışlanmıştır.

Sunak ve vaaz kürsüsü için o zamanın Roller **kibrit makinesi fabrikasının** sahibi Paul Hjarup, büyük miktarlarda para bağışında bulunmuştur.
Bugün, eski fabrika binalarında **Fabrik Osloer Straße** komşuluk merkezi bulunmaktadır.

Sunak, vaftiz yazı tipi ve minber

Sunakta, neogotik bir kemerli nişin önünde bir İsa figürü bulunmaktadır. Bu figür, 1838'de Kopenhag Kadınlar Kilisesi için yaratılan Danimarkalı heykeltıraş Bertel Thorvaldsen'in İsa figürüne benzemektedir.
O, İsa'nın şu sözlerini hatırlatır:
"Yorulanlar gelin, ben size rahatlama vereceğim."

Sunakın solunda **vaftiz havuzu** bulunmaktadır. Kenarında, "Çocukları bana getirin." yazısı bulunmaktadır.

Sunakın sağında ahşap bir **vaaz kürsüsü** bulunmaktadır.
Gotik tarzda oymalarla süslenmiş yüksek bir çatıya sahip olan vaaz kürsüsü, beyaz kumtaşından sütunlarla desteklenen bir tuğla sütun üzerinde durmaktadır. Üzerinde, kürsüyü taşıyan putlerle süslenmiş beyaz kumtaşından bir levha bulunmaktadır.

Avize ve org

Avize bronzdan yapılmış olup 100 lambayı kapsamaktadır. 8 metre çapında ve 30 santodan fazla ağırlığındadır - yani 1.500 kg'dan fazla!
Çift güvenlikli bir makaraya asılmıştır.
Sonuçta, kilise ziyaretçilerine başlarına düşmemesi gerekmektedir!
Avize muhtemelen Almanya'da hala var olan en büyük yuvarlak avizedir.

Stephanuskirche hala 1904 yılında buraya yerleştirilen orijinal organa sahiptir. Enstrüman Schlesien'daki Schlag & Söhne org yapımcı firmasından gelmektedir.
Berlin'de bu firmadan kalan tek organdır.
Bu nedenle koruma altındadır.
Orgda üç manuel (klavye sırası) ve 41 kayıt (ses grupları) bulunmaktadır.
1971'de ona bir elektrikli klavye takıldı.

Fotoğraf, 1910 civarında Stephanuskirche'nin iç mekanını göstermektedir.
Koroda, sunağın arkasında hala orijinal renkli kurşunlu camlı kilise pencereleri görülmektedir.

Tüm kilise pencereleri İkinci Dünya Savaşı'nda yıkıldı.
Savaş sonrası dönemde, mali nedenlerle orijinal formda yeniden yapılmadılar. Daha basit kilise pencereleri ile değiştirildiler.

Stephanuskirche'nin orijinal iç dekorasyonu neredeyse tamamen korunmuştur!
Bu, Gründerzeitkiliseleri (1870-1914) için çok nadirdir!
Ve Stephanuskirche, Gesundbrunnen mahallesinde bu dönemden kalan tek kilisedir!

St. Stephan Kilisesinin Resim Programı[1]

St. Stephan Kilisesinin tüm resim programı birkaç elemandan oluşmaktadır:

6 Kumdolgu Figür

6 kumdolgu figür, Edmund Wende tarafından yaratıldı.
Her figür yaklaşık 3 metre yüksekliğindedir ve altın renginde boyanmış bir zeminin önünde durmaktadır.
Her birinin üzerinde, ortaçağ katedrallerindeki figürler için bir baldakin anımsatan kule benzeri bir yapı bulunmaktadır.

[1] Heykellerin ve görsellerin tematik bir ana motife göre düzenlenmesi

Her figür, orta direkmiş gibi öne çıkan bir sütunun üzerinde durmaktadır.
Bu figürler aynı zamanda Protestanlığın destekleri olarak kabul edilir:

Sunağa bakarak:
Sunakın solunda ve sağındaki: Aziz **Paulus** ve Aziz **Petrus**

Sunağa bakarak:
Sunakın solunda, kuzey penceresinde: Ortaçağ Bohemya reformcusu **Jan Hus**

Sunakın sağındaki, güney penceresinde: Alman paganlarının misyoneri olarak kabul edilen "Almanların Havari" **Bonifatius**

Sunağa bakarak:
Orgun solunda, kuzey penceresinde: 19. yüzyılın filozofu ve Protestan Kilisesi babası **Friedrich Schleiermacher**

Orgun sağındaki, güney penceresinde: En önemli Alman reformator **Martin Luther**

St. Stephan Kilisesi, bildiğimize göre bu tür direk figürlerine sahip tek Berlin Gründerzeit Kilisesidir (1870 - 1914)!

4 Melek

Kilise gemisinin dört köşesinde, görünüşte bir direk figürünün tabanında, başının yanında kanatları olan bir melek başı bulunmaktadır.
Bunlar, dört başmelek Mikail, Cebrail, Uriel ve Raphael olarak yorumlanabilir.

Chor'daki 9 Orijinal Portre

Korodaki blend pencerelerde, orijinal olarak farklı insanların 9 portresi bulunmaktaydı: Ya inançlarından dolayı zulüm görmüşlerdi ya da Protestanlık veya sosyal çalışmadaki özel hizmetlerinden dolayı öne çıkmışlardı.

Bu portreler altın bir zemin önünde ikonlar gibi resmedilmiş ve üçte ikilik açıdan resmedilmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gerçekleşen restore çalışmalarında bu portreler üzeri boyanmıştır.

Sadece dördü restore edilmiştir.

Plan çiziminde **kalın** yazı ile işaretlenmişlerdir. Restore edilmeyen portreler ise plan çiziminde kalın *italik* yazı ile işaretlenmiştir.

Gözden geçirilen **albümde "Ketzer, Fürsten, Sozialarbeiter" (Kafirler, Prensler, Sosyal Çalışanlar)** adlı kişilerin portreleri, plan çiziminde **kırmızı** renkle işaretlenmiştir.

↩

Sunağın arkasında **solda** üç kör pencere:

Antakya Piskoposu Ignatius, şehit (portre restore edilmedi)
Petrus Waldus, Orta Çağ'ın Fransız reformcusu
Ulrich Zwingli, İsviçreli reformcu (portre restore edilmedi)

Sunağın **hemen arkasında** üç kör pencere:

Büyük Kurfürst Brandenburg'dan, zulüm gören Huguenot'ların destekçisi (portre restore edilmedi)
İsveç Kralı Gustav Adolf, Otuz Yıl Savaşları sırasında Protestanlığı yıkımdan kurtardı
Prusya Kralı Friedrich Wilhelm I., Salzburg ve Bohemya'dan Protestanların destekçisi (portre restore edilmedi)

Sunağın arkasında **sağda** üç kör pencere:

August Francke, bir yetimhanenin ve Francke Vakıflarının kurucusu (portre restore edilmedi)

Theodor Fliedner, Hemşireler ve toplum hemşireleri olarak Protestan papazların kurucusu

Johann Hinrich Wichern, dezavantajlı çocuklara yönelik “Rauhen Haus”un ve Hamburg'daki şehir misyonunun kurucusu

Bu portreler bir araya gelerek, bildiğimiz kadarıyla Berlin Wilhelminian tarzı başka hiçbir kilisede (1870 – 1914) bu biçimde bulunamayan bir sunak tablosu oluşturuyor.

Sunak Pencereleri

Orijinal sunak penceresi, kilisenin adını taşıyan Aziz **Stephan'ın** taşlanmasını gösteriyordu. Hristiyan ilk döneminde, o yoksullar ve yetimlerle ilgilenmiştir.

Aziz Stephan Kilisesi'nde Özgürlük ve Otorite

Teolog Friedrich Schleiermacher (1768 - 1834) 1900'lerde "liberal Hristiyanlar" tarafından modern bir kilise babası olarak saygı gördü. O dönemdeki kilise yapı programını ilerleten imparatorluk muhalifleri farklı vurgular yaptı. Berlin kiliselerinde o dönem sadece üç Schleiermacher tasviri vardı. Liberal kurucu cemaatler başarılı olmuştu. Stephanus Kilisesi Badstraße'deki St. Paul Kilisesi'nde bulunmaktadır. Charlottenburg'daki Epifani Kilisesi'nde II. Dünya Savaşı'nda vitraylar kırıldı, Schöneberg'deki Nathanael Kilisesi'nde resim 1950'lerde üzerine boyandı.

Kilise liberalizmi ve siyasi liberalizm, II. Wilhelm döneminde (1859 - 1941) günümüz anlamından farklıydı. "Milliyetçi liberalizm" güçlü bir devlet gücü ve halka karşı sert bir tutum içindi. Stephanus'ta St. Paul Kilisesi'nin kilise meclisleri buna uygun işaretler koydu. Prenslerin resimleri, bağışçılara saygı olabilir.

↩

Apsiste üzerine boyanmış bir resim daha belirgindir. Ignatius von Antiochia'yı, M.Ö. 100 civarında Havari Pavlus'un halefi olan birini tasvir ediyordu. Sadece dindar insanlar için bir isimdir. Ancak o, Hristiyanlıkta ilk kez piskoposa güç ve inananların itaati talep eden biri oldu. Böylece St. Paul Kilisesi'nin kilise yaşlıları kendi hak iddialarını işaret ettiler. Stephanus Kilisesi'nin resim programında özgürlükçü ve otoriter özellikler bir araya geliyor. Almanya'da 20. yüzyılda canlı kalan burjuva karışımı.